

berettiget til at nedskyde paa sine Forder. Jeg tror, at man vilde gjøre rigtigt i at undtage omstrefende Hunde; man kan jo godt ramme Hunde med Lovens andre Bestemmelser. Der staar jo saaledes i § 4, at man kan faae 24 St. i Optagelsespenge for en Hund, og dernæst kunde den komme ind under den Bestemmelse, at selv om man ikke optager den, kan vedkommende Eier komme til at betale Optagelsespenge, naar man kan bevise, at den har været paa Ens Ford. Endvidere kunde man sætte Hunden ind i tredje Stykke af § 7, hvor det hedder, at Svin, Faar, Lam og Fjerkreaturer skal Fordbrugeren, naar han for-gjæves har forsøgt at optage dem, være berettiget til, paa hvilken Maade han bedst veed og kan, at fjerne fra sin Grund, og Dyrets Eier er ikke berettiget til nogen Erstatning, om det derved kommer til Skade eller endog omkommer. Naar man gjorde det, saa tror jeg ikke, at det var nødvendigt at tillade Enhver at nedskyde Hunde; jeg frygter for, at det vil give Anledning til stor Splid og Misnoie mellem Naboer, naar Enhver uden videre kan nedskyde sin Nabos Hund. Desuden have vi i Sagtloven ifjor i § 10 en Bestemmelse, der giver enhver Eier Lov til at nedskyde Hunde, som komme paa hans Grund, saa jeg tror, at det af Hensyn til Sagten er aldeles unødvendigt, at man i Slutningen af § 7 tillader at nedskyde „omstrefende Hunde“. Naar jeg saaledes i det Hele taget har kunnet finde mig nogenlunde tilfreds med og ikke har særdeles Meget imod Bestemmelserne om Markfred, saa forholder det sig noget anderledes med Bestemmelserne om Veifreden. Bestemmelserne derom finder jeg ubetinget at være for strenge. Jeg tænker i den Henseende navnlig paa, at det ifølge nærværende Lovforslag ikke er tilladt at føre enkelte Kreaturer, naar de trækkes ved Løir, paa Biveiene og lade dem græsse der, og jeg har da særlig for Die den Mængde af Husmænds og Inderstes Køer, der i de fleste Egne af Landet faae deres Føde paa Biveiene. Jeg tror, at man paa dette Punkt burde indsætte et lignende Stykke som det, der var foreslaaet i Landssthinget, og som gik ud paa, at, naar Vedkommende have Sogneraadet og de tilliggende Lodsieiers Tilladelse,

saa skulde det ikke være forment, at græsse saadanne enkelte Kreaturer paa Biveiene. I min Egn er det overalt Tilfældet, at Husmænds eller rettere Indsidderses Køer græsse paa Veiene, og jeg har aldrig mærket skadelige Følger deraf for de Veifarende. Det vilde vel ikke være rigtigt at tillade Græsning paa Landeveiene, men det ligger jo i Amtsraadets Haand at forbyde dette; hvad derimod Biveiene angaar, hvor Færdslen i Reglen ikke er saa overordentlig stor, tror jeg ikke, at det vil medføre nogen synderlig Ulempe eller Skade. Jeg anser det derfor for et helt Nationaltab, isald det ikke bliver tilladt at lade saadanne enkelte Køer græsse paa Biveiene. Thi der er her ikke Tale om nogle saa Køer, men om Tusinder af Husmænds Køer, som for Tiden faae deres Føde paa Veiene. Jeg tror at kunne paasta, at man i min Egn kan regne en Husmandsko, som faar sin Føde paa Veiene, for hver 10 Tdr. Hartkorn. Og hvad er nu en saadan Ko for Husmanden? Ja, det er saa at sige den, der nærer hele Familien. En saadan Husmand arbejder i Reglen for en eller anden Gaardmand eller Herremand og faar af ham Tilladelse til at bjerge noget Hø i Skovenge eller ved Grøstekanter, og ved Hjælp deraf i Forbindelse med Græsningen paa Veiene føder han en Ko hele Aaret rundt. Hans Foder er i Reglen temmelig lidt, men som oftest kan han allerede i April Maaned finde udmærket Græs i Veigrøfterne og paa Veiens Døsseringer, fremkaldt af det Læ, som Hegnene give. Jeg tror, som sagt, at det formelig vil være et nationalt Tab, isald det ikke under nærmere betryggende Omstændigheder tillades at græsse saadanne Køer paa Markveiene. Disse Grøfter og Døsseringer ere i Reglen ikke egnede til at benyttes til Højbjergning, thi som oftest triller der Stene ned fra Veibanen, der vanskeliggjøre Mejsningen, ligesom baade Grøfterne og Døsseringerne i Reglen ere saa ujævne og af en saadan Form og Bestaaffenhed, at der næsten ikke kan være Tale om Højbjergning, men de yde, som sagt, en meget kraftig og fortrinlig Græsning for Køer. Jeg tror nok, at man kunde indskrænke Tilladelsen til Hornkvæg, og der vilde da ikke være mindste